Ч. 149. Чернівцї, середа дня 15. (28.) грудня 1904 р. Рочник XX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакция, адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . . 1 „ 70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Росия у 1904 роцї.

(Допись з України).

(Дальше).

Як готувала ся на війну Японїя, ми побачили аж тепер. А Росия наготовлялась так саме, як колись Наполеон III. Ще з жовтня 1902 року стали формувати у Росиї нові військові віддїли і слати їх до Порт Артуру, але все се робилось дуже мляво, як і подобає „Російскому истинному человѣку“. Особливо погано вело дїло морське мінїстерство, маючи у Кронштатї нові кораблї, воно не справляло їх, не становило на їх нї армат нї машин, кажучи, що Макаків (порода малп) подолїють і ті кораблї, що вже стоять у Порт-Артурі; кажуть, що гроші, за котрі мало ся споряжати кораблї, йшли на усякі темні дїла. Між тим нїяких справдїшних уступок Японцям Росияни не робили і всї сподївались на весну війни. Несподївано для российскої суспільности, вона почала ся 26. сїчня, значить у самі люті морози, бо Японцї знайшли, що се є — як раз найкраща нагода. Вони тільки що купили два арґентиньскі кораблї, збудовані у Італїї. (Росияни не купили їх через те, що коли купують готові кораблї, то дуже малий процент іде морським верховодцям, а богато сходнїйше будувати самим, тодї й половину можна вкрасти — або й ще більше), а російскі кораблї, що йшли на добавку у Порт-Артур, як правдиві „рассійскіе люди“ дали себе перегнати Японцям, бо й їх машини не хотїли робити.

Несподївано Японцї ночию вдарили на Порт-Артур і трохи ушкодили три російскі кораблї, не обявивши формально війни (ранїйших їх заяв Росия не вважала). Ріжно можна дивити ся на сю штучку, але менї здаєть ся, що се була помилка з боку Японцїв і що вони більше програли нїж виграли. Коли-б Японцї почали війну на веснї, то ще на певне Росияни богато війска не прибавили б, бо вони все так би спішили сплючи, як і доси, а між тим на веснї Японцї могли-б кинути відразу велику масу війска на Порт-Артур і тодї-б певне взяли-б його зразу, бо тільки почата війна заставила Росиян справдї поспішати із збиранєм відповідної сили. А між тим несподїваний удар під Порт-Артуром вийшов дуже на руку російскому урядови, коли візьмем на увагу його відносини до російскої суспільности. Окрім самодержавних верховодцїв Росиї і їх ближнїх підпомочників у Росиї нїхто і нї за яку цїну не хотїв би воювати з Японїєю. Кождому осьвіченому чоловікови а навіть кождому селянинови ся війна здавала ся (та так воно є і справдї) страшенною дурницею.

Але нї більшість російских інтеліґентів, а тим паче мужики не знали добре, хто кого зачепив перший. Про прежні умовини з Японїєю за Корею, про покупки лїсів над річкою Ялу, навіть і про російский городок у Кореї нїхто не знав анї слова і напад Японцїв здавав ся кождому Росиянови вчинком дикунів. Нападати самі Росияни неурядовцї на певне не хотїли, але коли бють, то треба відбиватись — думав кождий з них. Російский уряд зумів скористати з такого напрямку. Скрізь у всїй Росиї пороблено величезні манїфестациї на користь уряду, ходили товпи народу, сьпівано царский гимн (мовляв народний гимн) і вигукувано слова помсти Японцям. Правда, сї манїфестациї підробляли полїцийні урядники, богато людий ходило у них тільки через те, що тепер дозволено покрикувати на вулицї, але все таки шовінїстичний настрій оволодїв чимало Росиянами. Я бачив богато гарних і лїберальних людий, котрі від той час балакали тільки про помсту над Японцями. Тай справдї 26. сїчня Росия дістала поличника і булоб дивно, коли-б се лишилось без реакциї у честнїйших людий. Цїкаво, що об такому обороті війни, який побачили опісля, нїхто і не думав. Великі противники російського уряду — російські социял-революцїонери з жалем вимовляли про Японцїв, котрих має потрощити могутня Росия. Виходить, значить ся, що Побєдоносцев загіпнотизував не тільки своїх прихильників, але навіть і своїх ворогів. Дїло в тому, що в Росиї вчать дуже слабо і історий і ґеоґрафії, а через те Росиянам не могла навіть і в голову прийти думка про перемогу конституцийної, хоч і малої держави над великим самодержавним царством. Перші невдачі пояснялись несподїваностю війни, далї зачали казати, що справдї на морі Японцї і сильнїйші і справнїйші, бо в нашому морському мінїстерстві трохи не благополучно, але що на сухопутю нїколи Японцї не зможуть зрівнатись з нами. Смерть Макарова почислили як велике нещасте, але були певні, що на сухопутю ми певно поборемо ворога, і виженемо його з Кореї, навіть наводили, що от мов салдати наші прибрали пісню собі: „сєю, вєю, вєю, сєю, ваявать ідїом Карєю, ми Карєюшску страну, пакарім сваму царю“. Коли-ж тут загреміли гармати над річкою Ялу: Росияни мусїли відходить перед Японцями. У 1903 роцї, як я казав вже, Росияни поставили були дві батериї під Тюренченом, що-б можна було з правого високого берега держати під вистрілами лївий беріг з лїсами російської концесиї. Японцї перейшли вище того місця Ялу і Росиянам треба-б було відходити на Фін-хуан-чен, але через двірський вплив Алексеєв приказав відходить на Тюренчен, щоб можна було обороняти російський городок під Ионаппо (воно бачите російські олїґархи все ще вірили у силу самодержавного слова). Більша частина війска послухала розказу і зробила сю дурницю, і за нерозум начальників відповіли вояки. Коли Японцї взяли Росиян в огонь з двох боків, то з батерий швидко не зісталось і потрохів, один полк, побачивши лихо втїк, другий був збитий більш нїж на половину, а останки третого, що думав виручати своїх, прийшли під проводом пана, розуміє ся се не був полк храброї російської армії, а купка людий без памяти, не знаючих, де дїти ся від страху.

Аж тепер зрозуміла російська суспільність всю дурницю самодержавного правлїня, бо ще й доси були люди, котрі хоч і бачили все лихо житя під самодержцем у себе дома, але потїшали себе думкою,

А. Купрін

Самота.

Переклала з російского К. М.

В полудне стало так жарко, що подорожні першої і другої кляси оден по другім переходили на поміст. Мимо тишини цїла поверхня ріки вкрила ся нїжно дрожачими кучерявими филями в котрих сонїшні лучі ломили ся незвичайно ярко — се виглядало: немов безчисленна скількість срібних кульок грає по водї. Лиш на піскових лавах, де беріг довгим язиком врізував ся в ріку, окружала его неподвижна, посеред того лискучого фильованя, спокійно синїюча водна стяжка. На жаріючім від сонця небі не слїдно було нї хмаринки — але на мрачнім обрію якраз понад темно синим, зубчастим шматом далекого лїса рисовали ся ту і там вузкі, подовгасті, біло зарублені хмарки, що блестїли немов розпалений метал. Чорний, брудний хвіст диму волїк ся за парівцем, не підходячи висше закуреного комина.

Подруже Покромцев вийшло також на поміст. Окружаюче їх численне а зовсїм чуже товариство нї раз їх не бентежило — навпаки, они почували ся ще близшими собі посеред усїх тих незнакомих людий. Они були вже від трех місяцїв подружені — в тім часї молоді супруги найрадше навідують ся в театри, концерти і балї, де у юрбі байдужих людий живійше відчувають взаїмну близкість, яка за медових місяцїв стала їм привичкою. Лиш вряди-годи міняли зі собою кілька слів, усьмішку або довгий погляд. Обоє впивали ся тим повним, солодким, розніжнюючим щастем, яке може дати тільки подорож в сполуцї з молодостию і безжурною, вдоволеною любовю.

З низу від машин піднимав ся в гору теплий запах оливи ураз з невгаваючим шипотом; між тим чути було мягкі удари працюючих толоків і якісь немов глубокі правильні зітханя, а деревняний поміст „Яструба“ дрожав і собі під такт тих зітхань. Під колесами парівця валувала вода, сердито викидуючи білі піністі гори. За тулубом поспішали навздогони широкі, довгі ряди филь; на їх брудно сїрих хребтах виринали нечайно кучеряві білі гребенї, а відтак спадаючи в низ, спливали так живо зі собою, неначе ховали ся у воду. Що раз дальше і ширше колесуючи по рiцї, котили ся филї аж під беріг, де підмулювали і долї клонили худощаві лози; з голосним плюскотом і шумом розбивали ся об убоча і мчали назад так, що від битя филь пороздирана мокра піскова прибережна лава лежала зовсїм відкрита.

Ту і там висїли по кущах довгі рибацкі сїти. З проймаючим криком летїли меви на стрічу кораблеви, а їх вузкі білі крильця полискували до сонця. Иноді показала ся на болотнистім березї сива чапля, що поважно і задумчиво стояла на своїх довгих червонявих ногах.

Але ся одноманїтність нїраз не скучила ся Вірі Львовній і не томила еї, бо цїлий сьвіт бачила она крізь рожевий серпанок тихого чару, який заливав еї душу. Усе було для неї миле і дороге — „наш“ паровець, незвичайно швидкий і чистий парозець — „наш“ капітан, сильний рослий мужчина в полотнянім одязї і такій шапцї, з червоним лицем, фіолетним носом і грімким, від непогод, крику і піяньства захриплим голосом — „наш“ керманич, стрункий, чорнявий мужик в червоній сорочцї, котрий тягнув за собою на грубій линві довгий ряд низких простих лодий. Тодї оба парівцї підносили такий проймаючий гук, що Віра Львовна налякана замикала очи і затулювала уха...

В далинї показала ся пристань — малий, червоний на лоди виставлений домок. Капітан приложив рот до мосяжної голосової труби, яка вела в низ до машин і закричав там свій приказ; его голос гудїв немов з якої глубокої бочки. — Найменьшу! Поволи! Назад! Сті-ій!... — З низу викинули линву, а та закрутивши ся змиєю у воздусї, упала з лоскотом на дах пристани. Вгинаючи ся під тягаром і придержуючи его міцно желїзними гаками, носили матроси на берег величезні мішки і сувої через хитаючий ся, на борзї зладжений місток. Побіч пристани тиснули ся жінки і малі дївчата в червоних сарафанах; вліэливо накидували подорожним привялі малини, фляшки з вареним молоком, солену рибу і баранину. Вкриті цїлою хмарою оваду почтові конї подзвонювали нетерпеливо упражию і дзвіночками.

Жара поволи меньшала. Від води повіяв легкий вітрець. Западаюче сонце тонуло в мори пурпурових блесків і розтопленого золота, а коли яркі краски вечірнього неба погасли, засияв весь виднокруг в одноміpнім рожевім тонї. Наконець погас і сей блеск і тільки зовсім низько при земли там, де сонце заходило, полишила ся неясна, довга рожева полоса, котра в горі зливала ся з нїжною синявою вечірного неба, в низу з тяжкою від землї знимаючою ся сїрою мракою. Воздух густїв і холоднїв. На поміст завіяв відкись легкий запах меду і мокрої трави. На заходї, де ланц піднимаючих ся і спадаючих горбів окружав виднокруг, мріло золотисте сьвітло не зійшовшого ще місяця. Він показав ся зразу вузоньким рубцем, відтак підніс висше — великий, червоний, в горі трохи гей би приплесканий.

На кораблї запалено електричні лямпи і сиґналові лїхтарнї. Червоні іскри довгими снопами вискакували з комина в гору і тягли ся — розпливаючи у воздусї — за парівцем. Вода здавала ся яснїйшою чим небо і не валувала більше. Она стала зовсїм спокійною а розриті парівцем филї переходили понад нею неначе були з розтопленого шкла... Місяць підняв ся ще висше і став блїдшим; его обличе вирівнало ся і розʼяснило немов вигладжений срібний щит. Від берега до корабля клав ся по водї довгий, золотом сияючий і дрожем переливаючий стовп сьвітла.

Холоднїло. Покролицев завважав, що его жінка стрепенувши ся, сильнїйше затягнула на плечі вкриваючу

що за те на вні Росия є великим і сильним царством. До сього ще дійшли до суспільности і правдиві звістки, хто власне почав війну, почули і про лїсові концесиї над Ялу, почули про попередні договори з Японїєю. Загомонїла тодї вся Росия, але нишком, бо хоче більшість самодержавників і потерпала она з ляку, але мінїстер справ внутрішних Плеве, сидів мідно, і пер все в один шлях, не хибуючи нї в право нї в лїво. Кажуть одначе, що і він наготовив на всякий случай дуже дивовижний проект конституциї!

Всяке незадоволене, усякий протест давив з страшною силою, не дивлячи ся навіть на звязки людий із двірскими панами. Незадоволене між тим все ширшало і ширшало, так що скрізь проривались опозицийні речі проти уряду, тим паче, що почалась мобілїзация у европейскій Росиї. Цікаво, що найбільша опозиция проявлялась не між панами а поміж селянами. Так приміром у містечку Макухах харківского повіту був такий випадок: Тамошні селяни по реместву колїсники, мають свої лїси (хоча розумієть ся не дуже великі). На весні сего року вони зрубали один такий лїсок на обід і подїливши його поміж себе. поставили собі за громадскі гроші могорич, хоч кажуть зовсїм не великий, бо пяних нїяк не було. Всїх їх було тодї 1232 чоловік. Як раз під сей гук прийшла вістка про мобілїзацию. Тодї один із запасних салдатів (урльопник) па ймення Сава Півень, котрого видко се найдужче боліло, устає і каже промову такого змісту: „Е, добре тому цареви, сам на війну не йде, а людий шле. Як би піймав його та розложив та вибив добре-добре, щоб він тямив, як то болить, то йому-б враз відпала-б охота воювати, а то своїй землї порядку не дасть, а в чужу лїзе“. Розумієть ся його за се покарано, але таких випадків було все більше та більше, однак мін. Плеве від сього не було страшно, і він принаймнї про людске око, голосно казав: „в нас сидить по тюрмах 40000 політичних, не біда як прибавить ся у двоє і місця стане і буджет видержить“. Але настав і його час і Бог чи щаслива доля вирвала з його рук Росию. На перший час уся анархія потерпіла від страху, і вже було казано, що зараз має бути конституция. Але незабаром олїґархи схаменулись, роздались голоси їхньої преси („Моск. Ведомости“), що лучше пів Сибіру віддати Японцям, ніж порушити одну цеглинку з будови російского самодержавія. Все-ж таки тягти далї дорогою Плеве найшли не на часї і порішено вести полїтику „атеческаго папеченія“ (батьківскої опіки) і мінїстром став князь Святополк-Мірский, чоловік досить добродушний, але слабої волї.

(Конець буде).

Телеґрами.

Подїї в Росиї.

Москва. Приватні доценти і кількох звичайних професорів тутешного унїверситету передали унїверситетскій радї внесене, в якім висловлюють ся домаганє, щоб запротестувати проти насиль заподїяних д. 19. с. м. супроти студентів. Унїверситетска рада порішила одноголосно зарядити покищо слїдство що до обставин, які викликали манїфестациї із д. 19. с. м. Як зачувати поставила більша частина приватних доцентів внесене, щоби прояснити причини, які викликали студентскі розрухи і перепинили порядок студий. Керманичі руху запевняють, що для уникненя несупокоїв треба ввести в житє унїверситетску автономію, а се можливе тільки тодї, коли змінить ся теперішний горожаньский лад в Росиї.

Радом. В суботу около 1 год. по півночи по укінченю богослуженя в католицкій церкви (т. зв. пастирцї) пішла головною улицею міста товпа народу, в якої склад входили головно робітники, розвинувши червоний прапор та сьпіваючи революцийні пісні. Патролї, що заступили дорогу, привитано вистрілами. Команданта 26. п. піхоти вбито, одного жандарма ранено. По боцї манїфестантів не вбито нїкого. Тепер відбуває ся тут мобілїзация.

Смерть Сївтона.

Париж. Президент „патріотичної лїґи“ Жіль Лзметр потвердив слїдчому судії, що жінка Сївтона після смерти єї мужа зложила у него 98.000 франків із заявою, що Сївтон спроневірив сю суму із виборчого фонду лїґи.

Фердинанд Шимберк †.

Прага. Похорони колишнього артиста народного театру, Фердинанда Шамберка, автора численних комедий, що помер д. 25. грудня в 66 роцї житя — відбувають ся нинї.

Ґр. Лев Н. Толстой про вихованє.

В „Елисаветгородских Новост-ях“ поміщує ґр. Л. Толстой ось такі оригінальні замітки про вихованє:

Питанє про вихованє та про відносини до людий зводять ся в моїх очах в одно питанє а то в послїдне, як відносити ся до людий не лиш на словах але і в дїлї?

Чи я маю право володїти якою небудь власностию і боронити єї перед своїми братями? Чи я маю право дїлити своїх братів на таких, що живуть лихо і на таких, що живуть гарно? Колит і питаня рішені і батько стане жити після одного або другого рішеня, то в тому житю батька буде містити ся-ж вже і вихованє дїтий, і коли батківске рішенє буде правильне, то він не введе згіршеня в дїточе житє, як нї, то все піде в суперечь.

Знанє, якого дїти наберуть або й не наберуть — се дїло другорядне і зовсїм не важне. До чого дїти будуть склонні, того вони навчуть ся, хоч би жили і в закутині.

А се, що звичайно називають образованєм, має в собі поверх половини зла і обману, тимто чим дитина дальше від такого образованя, якого уділяють по наших заведенях, тим лїпше для неї.

Вся квестия в тім, як порішить батько практичне питанє житя для себе.

Загалом приймаєть ся, що люди певного поколїня знають, якими мають бути люди в загалї, а через те можуть підготовляти їх до такого стану.

Се зовсїм несправедливо: люди передовсїм, не знають, якими люди мають бути. В найлїпшім случаю можуть вони знати тільки ідеал, до якого вони стремлять; по друге ті люди, що виховують других, нїколи не готові, не виховані цїлковито, а самі як не мертві рухають ся, живуть і виховують ся. Тимто цїле вихованє зводить ся до того, щоби самому жити гарно т. є. самому підніматися, виховувати ся. Лиш такі люди впливають на других, виховують їх і тим більше впливають на дїтий, з якими вони звязані.

Бути правдивим і чесним в зносинах з дїтьми, не заховуючи перед ними того, що дїєть ся в души — се єдине вихованє. Педаґоґіка-ж се наука про те, як можна впливати гарно на дїтий, живучи лихо. Се щось в родї нашої медицини: як будь удержатись при здоровлю помимо того, що ломиш закони природи.

Се науки хитрі і пусті, які нїколи не зможуть допняти своїх цїлий.

(*яв*).

Росия й Японїя.

(Телеґрами.)

Петербург. Кореспондент „Біржевих Ведомостий“ телеґрафує із Мукдену під вчерашною датою: Всюди панує супокій. В місцевости Сіосї появила ся банда Чунґузів в силї 800 люда. Відділ війска, який відкомендеровано на те, щоб їх прогнати, звів з ними перепалку і присилував до утечі а при тім здобув конї, худобу, безроги і вівцї. Велика частина наших салдатів є тепер супроти

вовняну хустку. Тим то і спитав, наклонившись до неї:

— Не зимно тобі, пташко? Може краще зійдемо до каюти?

Віра Львовна піднесла голову і поглянула на мужа. Єго лице в місячнім сяєві було ще блїдше як звичайно, старанно плекані вуса і остра борідка різкійше виступали на нім, очи стали подовгасті і сьвітили дивним якимсь то, міжним блеском.

— Нї, нї, не безпокой ся, коханий... Менї дуже добре — відказала она.

Їй не було зимно, але она почула ту здавлюючу серце, розніжнюючу тугу, яка находить на нервові особи в ясні, місячні ночи, коли то небо виглядає немов безмежна, зимна пустиня. Пересуваючі ся попри корабель низькі береги стояли сумні і мовчаливі, вохким сумерком сповиті лїси таємничо глядїли в даль...

Віра Львовна почула нараз непереможне бажанє пригорнути ся як найтїснїйше до мужа, укрити голову на сильній груди того найдорозшого для неї чоловіка, нагріти ся его теплом.

Немов відгадуючи єї перелетні думки, накинув він тихо половину свого широкого пальта на єї плечі. Обоє замовкли і пригорнувши ся близенько, творили зі своїми до себе поклоненими головами одну гарну темну ґрупу, а місяць кидав ярке срібне сьвітло на їх плечі і зариси їх статий.

Паровець почав порушати ся обережнїйше, щоби не вдарити на піскову лаву. На переді мірили матрози глубину ріки і звучно несли ся у нїчнім воздусї їх протяжні оклики: Шість!... шість і пі ів!... ві-сїм!... сї-м! З тих високих зойкливих тонів віяла така сама розпучлива безутїшність, яка сповила темні сумовиті береги і зимний небозвід. Але під плащем було тепло — і Віра Львовна пригорнувши ся міцно до коханого чоловіка, відчувала своє щастє ще сильнїйше.

По правім березї виринули неясні контури високої гори. На єї найвисшім шпили стояв легкий, різьблевий павільон. Павільон був ясне осьвічений і люди ворушили ся в нїм сям і там. Видко було, як за наближенем корабля підійшли до балюстради і оперті на нїй глядїли у низ.

— Ах! Володку, глянь як гарно! — закликала Віра Львовна. — Павільон виглядає неначе з коронки виплотаний... Тут мусить бути чудово жити...

— Я провів раз у нїм цїле лїто — сказав Покромцев.

— Так? Справдї! Се мабуть чиясь посїлість?

— Власність князя Шіркова. Дуже богаті люди...

Она не бачила его лиця, але почула, як при сих словах покрутив легко вуса, а в его голосї зазвенїла усьмішка спомину.

— Коли се ти тут був? Ти нїчого менї про них не розказував... Що се за люди?

— Що за люди?... Як би тобі сказати?.., Нї злі, нї добрі... Веселе товариство...

Він замовк, потонувши знова в сьміючі спомини. Згодом сказала Віра Львовна:

— Ти всьміхаєш ся... Мабуть щось інтересного прийшло на думку?

— О нї... Нїчого... Зовсїм нїчого інтересного — відповів Покромцев, пригортаючи жену сильнїйше до себе. Так собі... пустяки... не стоять згадки.

Віра Львовна не розпитувала дальше, але Покромцев сам почав говорити. Єму справляло се приємність показати женї, в якім паньскім окруженю мав він нагоду обертати ся... Се було для его самолюбія невеличке але миле вдоволенє. Шіркови жили лїтом в своїй посїлости зовсїм як анґлїйскі льорди. Вправдї був Покромцев тамки іно в характері учителя, але він знав так поставити ся, що з ним поводили ся немов з рівним — нї, ще більше як з близьким до родини чоловіком. Правдиво інтелїґентних людий пізнати якраз найскорше по їх очаровуючій простотї... Лїто проминуло незвичайно скоро і весело: lawn tennis, пікнїки, театральні представленя, прогульки верхом на кони... До обіду сходили ся всї на голос дзвінка в фраку; білій краватцї. Словом: найідеальнїйше сполучене строгої етикети з простотою, а добірних форм товариских з свобідною веселостию. Очевидно, має таке житя і свої недогоди, але раз для відміни одно лїто так провести — се незвичайно гарна річ.

Віра Львовна слухала, не перебиваючи мужеви нї словечком, але ураз якесь погане на завист схоже чувство стало закрадати ся в єї душу. Їй прикро було подумати, що в его споминах остала хоч-би одна лиш щаслива хвилина, якої не в силї затерти цїлковито їх теперішне спільне щастє.

Павільон щез нараз за скрутом. Віра Львовна мовчала Покромцев розказував дальше захоплений своїми споминами:

— Но, очевидна річ був і флїрт — без сего на селї годї. Всї флїртовали від старого князя аж до безвусих лїцеїстів моїх учеників. І всї себе взаїмно оправдували і дивили ся крізь пальцї...

— А ти? Ти також... наскакував кому? спитала Віра Львовна неприродно спокійним голосом.

Він покрутив вуса. Сей самовдоволений, Вірі Львовній так добре знаний рух, видав ся їй нараз незвичайно грубим.

— Гм... так, я також. Я мав маленький роман з княжною Катею. Дуже сьмішний — і так сказати б знаєш, навіть трішки неморальний роман. Розумієш: панночка не мала ще й 16 лїт, але сьміла, певна себе і так дальше — прямо задивляючо. Она зовсїм щиро і без обиняків виложила менї свої погляди. — „Я — казала, скучаю тут, бо не можу нї одної днини прожити без сьвідомости, що в моїм окруженю всї в мене залюблені. Ви одинокі, які менї подобаєте ся. Ви гарний мущина, знаєте балакати і так дальше. Чей-же понимаєте, що Вашою жінкою не можу я стати нїколи, але чому не мали-б ми провести сего лїта мило і весело?“

— Но, і що відтак? Чи справдї було весело? спитала Віра Львовна в натягненім на байдужний тонї і налякала ся сама, почувши захриплий нараз свій голос.

І Покромцев замовк на звук сего голосу. Неначе оправдуючи ся за вчинену їй прикрість притягнув голову жінки до сезе і торкнув єї скранї губами. Але якесь низьке, непереможне бажанє, що ворушило ся в его души, неясне, погане чувство, щось немов чванлива бравура наклонювали его розказувати дальше.

— Так флїртовали ми зі собою той підлїток і я аж по конець лїта, коли розходили ся. Она подякувала менї зовсїм рівнодушно за то, що розганяв в неї скуку і жалувала, що не пізнала мене вже яко замужна жінка. Впрочім — казала — має надїю, що колись знова стрінемо ся зі собою.

І зі штучною усьмішкою додав:

— „Взагалї ся история се оден з моїх найгірших споминів. Не правда, Вірочко, яке оно гидке?“

Віра Львовна мовчала. Покромцев почув жалість над нею і став каяти ся своєї щирости. Бажаючи затерти немиле враженє, поцїлував жену ще раз в лице.

Віра Львовна не боронила ся, але і не віддала поцїлую... Дивне, боляче, їй самій неясне почуванє заволодїло єї душею. По части була се завист-минувшість — найстрашнїйша форма зависти — але лиш по части. Віра Львовна

лютої зими добре заосмотрена, так що число недужих є наглядно меньше чим вперву.

Петербург. Урядово. Вчерашна телеґрама ґенерала Куропаткіна доносить: Японці розпочали нині досьвіта на шляху з Сінтсінтін до Куанеясін пальбу на наші сторожеві відділи при провалі Тайпінлїн. Вони спершу із провалу уступили, але коли прибула підмога, рушили наперед і той провал знова заняли. Ми втратили около (!) 12 людий; втрати Японців будуть ще значнїйші. (Звертаємо увагу на „докладність“ рахункову российского вожда, що не може почислити до 12.)

Токіо. Бюро Райтера доносить: Із армії облягаючої Порт Артур наспіла вістка, що вчера обсаджено Талїнхінтун та що вже впали всї російскі укріпленя висунені проти правого японьского крила. Полонені оповідають, що ґен. Кондратенко вбитий а ґен. Флюб ранений.

Петербург. Російске посольство в Парижі а також паряжский аґент російского міністерства фінансів одержують тепер богато запитів і проектів що до достав военних артикулів і інтендатских засобів. В виду сего оповіщує петербуржска телеґрафічна аґенция на основі належного уповажненя, що російска інтендантура не робила замовлень або закупів анї у Франциї анї в нїякім иньшім краю, не буде їх робити і на будуче, бо продукция російских фабрик і варстатів зовсїм вистарчає на покрите потреб армії.

Альґір. Російский протиторпедовець „Просітельний“ прибув тут по дорозі із Танджеру.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 27. грудня 1904.

Личні вісти. Краев. президент вернув із Відня до Черновець.

Краєвий банк увійде в жите вже мабуть із початком слїдуючого року. Директором банку стане др. Пашкіс, дотеперішний керманич бук. поземельного кредитового заведеня.

Із ц. к. желїзниць державних. Цїсар іменував мініст. секр. д-ра Віктора Гнїдого дїйсним управителем руху в VI. ранзї із титулом правительственного совітника, его заступникови інсп. Фр. Рошіцеви титул цїсарского совітника.

В четвер о год. 6. веч. відбуде ся в Народнім домі нарада в справі вечерка, на яку зволять явити ся представителї всїх руских товариств тай загалом кождий, хто сею справою інтересує ся. — Надсов. *Волод. Ясеницкий.*

Анульований протест. Рада громадска Горішного Викова, пішовши за махинациями звісних чорних духів, ухвалила була спершу протест проти новоухвалених законів громадских, відтак однак скликано надзвичайне засїданє ради громадскої, на якім попередну ухвалу зреасумовано.

Аренда балківских дібр гр. прав. фонду. В наслїдок домагань наших послів дало міністерство рільництва призвіл на те, щоб землї гр. прав. фонду в Балківцях винаймити парцелями поміж поодиноких селян. На основі виказу зложеного пос. Маликом працюють тепер в дирекциї дібр над остатною полагодою справи. 160 ha рілї розділити ся так, що що трох селян одержить у винайм по 5 ha.

До відомости ц. к. дирекциї почт і телеґрафів. Сею дорогою доношу ц. к. дирекциї почт і телеґрафів, що в нас на почтї дїють ся нечувані річи, бо свою почту отримую часто аж по тижневи, як она прийде на тутейшу почту; а телеґраму, котра була надана в Чернівцях дня 15. грудня о 3-ій год. 35 мін., отримав я аж дня 16. грудня о 8 ій год. вечером! А мушу зазначити, що зміст тої телеґрами був слїдуючий: „Отець вмер“. Тої телеґрами, хотяй она була так важна, був би я ще й на 16. не отримав, як би припадково не був пішов того вечера на почту один мій товариш, яким пан почтмайстер передав телеґраму менї. А треба сказати, що від почтового уряду до мене нема й двох кільометрів. Часом лучає ся тут й так, що як телеґрафує ся, то нїм телеґрама дійде відси до місця призначеня, то десь попропадають із неї слова й не доходить до адресата. Тож звертаюсь сею дорогою з просьбою до сьвітлої ц. к. дирекциї почт і телеґрафів, щоби сему лиху зарадила. — Пидиківцї в грудни 1904. — *Юрий Душилевич.*

Атентат на полїцмайстра. Один студент, засланий до Тверу напав на тамошного полїцмайстра Тириевского і зранив его тяжко в голову желїзною штабою. Се була пімста за те, що Тириевский не давав ему можности найти який небудь заробок.

Позір! Отсим подаємо до ласкавої відомости, що в недїлю дня 1. сїчня лат. 1905 о год. 11-ій пер. пол. відбудуть ся в Станівцях дол. (долїшний кут) на громадскій толоцї коло Коченого млина перші загальні збори і отворене нового сїчового коша, з слїдуючим порядком: 1. Привитане гостий і отворене зборів. 2. Вибір сїчової матки і батька. 3. Поясненє статутів. 4. Вибір старшини. 5. Вручене відзнак і прапора. 6. Декламация. 7. Привитане нової „Сїчи“. 8. Вільні внесеня. 9. Сьпіви. 10. Закінчене зборів. Надїємо ся, що посестри „Сїчи“ не забудуть на нас в такій важній для нас хвили, хоть зима, студено. Як прибудуть наші прихильники, котрим орґанізация руского народу лежить на серцї, то хто лиш огляне ся округ себе, побачить, що у нас сила, що він не одинокий, і єму вдарить кров горячо з жили і почує, що він дістав силу, велику силу. Прибувайте ж дорогі сестри і братя як найчисленнїйше на наше сьвято! Звеличіть его у сотеро; най воріг побачить, що де єдність, там і сила і воля і слава! Осібних запрошень не розсилаєть ся. — За тимчасову старшину: *Нестор Данчул,* кошовий.

Загальні збори споживного товариства „Взаємна Вигода“ в Кучурові вел., відбудуть ся 1. сїчня н. ст. 1905 в 3-ій годинї по полудни в школї сьв. Марії з слїдуючим дневним порядком: 1. Отворене загальних зборів і обясненє статутів. 2. Вибір управи і ради надзорчої. 3. Вільні внесеня. — За тимчасову управу: *Ананій Карча.*

Від тов. „Руска Бесїда“ у Вашківцях н. Чер. Подаємо до відомости, що в суботу, дня 1. грудня 1904 відбуде ся на сходинах товариства відчит д. І. С т р и й с к о г о, академика: „Істория — казок „Тисяч і одна ніч“, на який запрашаєм сею дорогою місцеву і замісцеву інтеліґенцию. Вступ вільний, початок о год. 7 ій вечером, льокаль товариства. — *Видїл.*

Скаженина в Вербівцях. В пятницю дня 23. грудня с. р. над вечір покусав стороньский, скажений пес в Вербівцях одну жінку і двоє шкільних дїтий. Сего пса убито в суботу рано. В суботу телеґрафічно завізваний лїкар ветеринарії сконстатував, що пес скажений. Покусаних відвезли до Чернівців, а звідти відошлють їх до Букарешту. Позаяк пес бігав через цїлу ніч по Вербівцях і найшло ся 7 покусаних псів, то всї пси, котрі не були через ніч позапирані, вистріляно. — *Костъ Томюк,* надучитель.

Із черновецкої журналїстики. „Bukowinaer Nachrichten“ орґан буков. Німців, що були доси власностию бар. Фірта набув письменник Міхаель Савка, який із д. 1. сїчня обійме ведене часописи.

Із кругів церковних. О. Апольон Сїмович, дотеперішний адміністратор в Кіцмани одержав презенту на сю парохію.

Прогнана із королївских палат. Бувша жінка саксоньского короля Фридриха Августа, Люїза, звісна тепер під іменем ґр. Монтіньозо, прибула дня 22. с. м. до Дрездна і хотїла силоміць дістати ся до палати, де мешкає королївска родина. Однак полїция не до пустила до того, бороняючи їй вступу. На вість, що давна престолонаслїдниця перебуває в Дрезднї, перед готелем Bellevue, де вона замешкала, зібрали ся товпи народа і почали кричати в честь ґрафинї та лихословити королївский двір. Щоби не допустити до більших демонстраций, полїция окружила цїлий готель і розігнала товпу. По неудалій пробі ґр. Монтіньозо написала до короля лист, в котрім заявила, що туга за дїтьми перед сьвятами привела її до столицї і благала о дозвіл побачити ся з ними. Король мав бути дуже зворушений тим листом, однак велїв бувшій жінцї відповісти, що на її просьбу нїяк згодити ся не може. Супротив того ґр. Монтіньозо відїхала ще того самого дня до Липска, до свого колишного адвоката д-ра Цема, а відти відїхала ще того самого вечера до Фльоренциї. — Одному інтервюварови оповідала вона, що із Фльоренциї їхала без перерви 36 годин. Сил додавала менї туга за дїтьми. Ви можете зрозуміти, якого розчарованя я зазнала. Мене схопила полїция як звичайну проступницю. Дрезденьска полїция одержала вже заздалегідь інформациї про намір ґр. Монтіньозо від полїциї липскої і через те належно приготовила ся на еї прибуте.

Революция в Арабії. „Daily Telegraph“ доносить з Константинополя, що в Еменї вибухла революйия.

чула се здавна і знала добре, що кождий мущина заки оженить ся має зносини і любощі з жінками — а се, що для жінки незвичайною подїєю, в житю мущин лиш епізод, простий случай — і хоч-не-хоч треба примирити ся з таким порядком річий. По части було се негодоване задля понижаючої і постидної ролї, яку еї чоловік в тім романї відограв; але Віра Львовна мусїла признати, що і еї поцїлуї яко его ще судженої не завсїгди були чисті і невинні. Найстрашнїйшою в тім почуваню була сьвідомість, що Володимир Іванович став нараз для своєї жінки чужим і далеким і що еї переднїйший супокій пропав тепер на віки.

— На віщо розповів він менї ту цїлу мерзку історию? думала она серед мук, ломаючи в розпуцї свої студені пальцї... Він сколотив мою душу і споганив еї брудом — а що можу я єму на се сказати? Як дізнаю ся, що відчував він, розказуючи менї ті спомини? Чи жалко єму було за минувшостию? Чи може почув погане зворушене? Або обмерзїне? (Нї, обмерзїне хиба нї — на жаден спосіб; его тон був надто самоувірений, хоч він і старав ся его закрити)... Чи мав може надію стрітити знов коли ту Катю? І чому би нї? Коли-б я его про се спитала, то очевидно буде намагати ся мене заспокоїти, та як загляну я в найглубшу глубину его душі, в найтайнїйші складки его сьвідомости? По чім менї пізнати, чи не обманює він — може і зовсїм ненароком — власної совісти, хоч рівночасно щиро і по правдї зі мною говорить? О чого б не дала я за спроможність могти бодай одну лиш хвилинку жити его внутрішним чужим менї житем, наслухувати за кождим ворушенем его думки і чутя — глядїти, що в т і м серци дїє ся...

І те пристрастне бажане зжити ся внутренно в одно з другою людиною стало так сильне, що Віра Львовна майже несьвідомо приклонила свою голову до голови мужа, неначе хотїла зовсїм втиснути ся в его єство. Але він не порозумів сего руху і думав, що его жінка хоче ся лиш пригорнути до него як змерзла кіточка. Він потер своїми вусами об еї лице і сказав тоном, яким говорять до розпещених дїтий:

— Віруся хоче спатоньки? Віруси зимно? Хоче йти до каюти, Вірусенька?

Она натягнула сильнїйше хустку на плечі і встала мовчки.

— Вірусенька не гнїває ся на свого мужа? питав Покромцев тим самим солодким тоном.

Віра Львовна похитала заперечаючо головою. Але в горі на сходах приставули і сказала:

— Слухай, Володку! Чи не приходило тобі іноді на думку, що нїколи — понимаеш, нїколи двоє людий не будуть розуміти себе вповні?... Хоч як не були-б они тїсно зі собою звязані?

Він чув ся трохи виноватим, проте і пошепнув всьміхаючись:

— О, що се знова за фільозофічні теориї взяв ся розбирати, мій Верунчик? Чи ми себе не розуміємо?

В каютї заснув він вборзї спокійним сном здорового чоловіка. Єго віддих ледви чутно піднимав грудь, а обличе уклало ся в дїточий вираз.

Але Віра Львовна не могла спати. Їй стало невиносимо душно в тїсній каютї, а дотик оксамітної софи дратував еї нерви. Она встала, щоб знова вийти на поміст.

Куда се ти? спитав Покромцев, прокидуючи ся від шелести еї одежі.

Лежи, лежи — я сейчас верну. Хочу лишень ще трохи вийти на верх, відповіла она, даючи єму рукою знак, щоби лежав.

Їй хотїло ся бути самій і думати. Присутність мужа хоч-би лиш сплячого бентежила еї. Коли вийшла на поміст, сїла мимохіть на те саме місце, де передше сидїла. Небо було ще студенїйше, а вода стала темна, непрозора. Легкі, на пучки вати похожі хмаринки перебігали раз-у-раз поперед ясну шибу місяця, а відтак нечайно прибирали фантастичну золотаву краску. Сумовиті, плоскі, темні береги тягнули ся вздовж ріки однако все мовчаливі.

Молодій жінцї стало на души сумно і важко. У перший раз в житю прийшла на неї сегодня страшна сьвідомість, яка нїяку вїжно відчуваючу людину не мине, сьвідомість тої невтомимої, непроходимої границї, що на віки остане поміж двома близькими собі людьми.

— Що знаю я про него? питала себе Віра Львовна шепотом і притискала розпалене чоло руками. — Що знаю я про мого мужа, про сего чоловіка, з котрим разом їм, пю, сплю, з котрим маю перейти цїле житя? Я знаю, що він гарний, що він високо цїнить свою фізичну силу і свої мязи, що він музикальний і добрий декляматор — я знаю трохи й більше — знаю, які горячі его поцїлуї, знаю пять або шість его привичок... Но, а дальше? Що знаю я більше про него? Чи знаю, які слїди полишили старі любощі в его серци і умі? Чи можу відгадати у него ті моменти, коли то чоловік сьміє ся на вні, а плаче во внутри, або коли поза зверхним облудним сумом скриває злобну радість? Як не заблукати серед того безконечного лябіринту чужої думки, як не потонути у тім круговоротї бажань і почувань другої души?

І нараз почула она такий глубокий, безмежний внутрішний біль, таку серце здавляючу сьвідомість своєї вічної самоти, що сльози здавили еї горло. Она згадала свою матїр, братів, молодшу сестру. Чи не були они для неї так само чужими, як той гарний темноволосий мущина з нїжною усьмішкою і приязними очима, що звав ся еї мужем? Чи буде она коли в силї на сьвіт так дивити ся як они, бачити те, що они бачать, відчувати так, як они чують?...

Коло четвертої над раном прокинув ся Покромцев і зчудовав вельми, не побачивши жінки на противолежній софі. Він живо одягнув ся і позїхаючи і дрожачи на зимнім раннім воздусї, вийшов на поміст.

Сонце ще не зійшло, але половину неба вкривало вже блїде, рожеве с'яєво. Неначе великаньске зеркало лежала прозора тиха ріка в вохких зелених рамах зрошених нив і лугів. Легкі, рожеві морщинки мережили сям і там еї гладку поверхність, а біла піна червонїла під колесами парівця. Молодий, березовий лїсок по правім березї з густо ростучими, прямими, стрункими, білими пнями вкривав ще легкий, мрачний серпанок. Тяжка, фіолетна, від сходу звисаюча хмара, одна тільки борола ся проти побідоносних лучів молодого лїтного ранка. Але і она була вже перерізана двома темночервоними полосами неначе кровавими пятнами.

Віра Львовна сидїла ще на тім самім місци — рамена сперла на поручу, а тяжку голову на них. Покромцев підійшов тихцем до жінки, а обнимаючи еї, задеклямував повним, від здорового сну набренїлим голосом:

— Рожевими пальцями розклонює Еос темряву...“ Але послїдне слово застигло єму в горлї, коли побачив еї заплакане, поважне обличе.

— Вірусенька, що з тобою? Що тобі, моє кохане? — Та она була вже на се питане приготована. Она так богато передумала в сю ніч, що наконець прийшла до одинокого розумного і тверезого заключеня: треба жити як і другі, треба примирити ся з обставинами, треба самому брехати, коли не можна правди говорити.

І збентежено всьміхаючись, відповіла:

— Нїчого, любий — я от по просту не годна була заснути...“

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Товари з бронзу найновійшого виробу: Столики на циґара і сальонові, стоячі і на стїну годиники, тягарки до притисканя листів, Nippes і т. п. Альбоми з шкіри і плїшу, нецесарії для пань і панів, мошонки на листи, пушки на циґара і тютюн, мошонки на гроші, найлїпші фабрикати.

Товари шкіряні дамскі торбники, касети на листи з замочками і без замочків, пушки на тютюн і етуї на циґара і папіроси, лубочки на мапки, етуї на візитові карти, альбоми з підставками або без них, льорнетки і н цесарки до подорожи.

Товари обувяні. Сомостійна продаж обуви з Ґоудиярскої фабрики Ф. А. Попера і з иньших славних фабрик як Антін Чапек у Відни і т. д. Найлїпші фабрикати на зиму. Черевики суконні обкладані лякером, Boxealt і Chevpeaux з шовковим плїшом і трікотовим нутром для панів дам і дїтий. Чоботи фільцові для панів і хлопців, суконні і з телячої шкіри, чоботи до польованя (ручна робота), черевики домові і ріжні найлїпшої якости для панів і дам як також черевики до вправ ґімнастичних.

Артикули до полованя і до подорожи. Револьвери, рушниції найріжнороднїйшої конструкциї і амуніция. Кальоші і черевики до снїгу найлїпших виробів. Ташки з замочками або без них, валїзи, пуделка на капелюхи, пледи, мішочки на біле, парасолї, кошики на начине, нецесарія, коци і т. и. шкіряні товари.

Кофекция дїточих убрань як: камізельок для пань, панів, дїтий, дївчат, до того жакети і чепцї.

Товари футряні. Великий вибір дамских боа, до того зарукавки (муфи) і шапки. — Убраня футряні для хлопцїв і дївчат ріжного рода. Від 8 К. почавши аж до найдорожших.

Товари вовняні зимові. Правдиве біле Еґера і біле із складу бавовняного гіґієнїчного біля, систему Д-ра Лямана, як також півовняні і вовняні опаски, штани, сїточі одяги, паньчохи для дам і дїтий, паньчохи до польованя, огрівачі колїн, карку черева і пульсів, камаші, вовняні шапки, рукавички для дам панів і дїтий.

Краватки і біле після найновійшої анґлїйскої моди. Сорочки мужескі, білі і в ріжних красках найлїпшого рода, з шовку, пікт. зефіру і т. и. модні ковнярики, маншети і хусточки до носа.

Капелюхи для панів і хлопців фільцові, з льоден і плїшові в найбільшім виборі. Самостійна продаж капелюхів з ц. к. надвірних фабрик I. Heinz Ita у Відни· Josef Pichlers Söhne в Ґрацу, P. Ladstätter & Söhne у Відни, Rosalino Giuseppo Fratello Allessandrio в Італії. — Найновійші **циліндри і кляки.**

Кальоші і черевики до снїгу найлїпшої сорти і найславнїйших фабрикатів.

Склад ц. к. упрвілїованої фабрики товарів альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і спілки у Відни.

Перша буковиньска

специяльна робітня обуви і ортопедичне заведене

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесельного музея у Відни, і заприсяженого судового знатока

поручае

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляеть ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска II, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою").

7 (—)

Вже вийшов богато ілюстрований

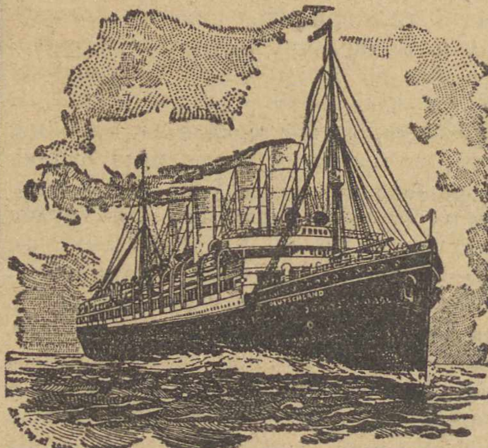
Калєндар „Рускої Бесїди"

на рік 1905

і можна его набути в друкарнї „Рускої Ради" по **60 сотиків**, а.

При більшім закупні відповідний опуст.

Карти їзди до Америки

Цїни їзди

Гамбурґ—Ню-Иорн:

Поспішний паровець „**Deutschland**" їде 6½ дня	К 212.—
Поспішні парівцї ‚**Moltke**', ‚**Blücher**' і ‚**Hamburg**' їдуть 7—9 день	К 190.—
Всї иньші поспішні парів. ‚**Postdampfer**' їдуть 10—11 день	К 166.—
Antwerpen—Kanada	К 130.—
Hamburg—Buenos Aires	К 142.—

Близших інформаций що до їзди в Америку, Африку, Східну Азию, як також їзди для розривки по середземнім мори, Оріентї і т. п.

удїляе 66 (1—6)

ґенеральна аґенция

лїнії „Гамбурґ-Америка", в Чернівцях.

Герман Мітельман, улиця Почтова (Börsegebäude)

Юліяна Майнля

мішанки паленних кав, для знатоків,

найлїпші

Філїя в ЧЕРНІВЦЯХ

ул. Ратушева ч. 17.

50 (0—10) с.

Найбільший подив в сьвітї

викликуе новий винахід

Годинник кишенковий

анкер сист. Roskopf-Patent який дуже точно ходить і на хвилї дае ся реґульовати в ґравірованих окладинках 2 зр. 50 кр., в чорних оклад. 3 зр. 25 кр. Ланцушки никлеві або позолочені з гарною повіскою Compas 0·45 кр. Як не подобае ся, принимаю гроші назад. — На жадане висилаю цінники годинників, золота, срібла, хіньского срібла, музичних інструментів, складових частий до годинників з 1000 ілюстрациями даром і оплатно.

62 (3—12)

Ф. Пам, Краків

ул. Зелена 3.

Заложений в роцї 1852.

Г. ФАЙЛЄС

усувач нагнїток

Чернівцї,

ул. Руска ч. 8.

8 (—)

З котвицею скриночки до будовлей і мостів.

Скриночки з якором, що взаїмно після пляну доповняють ся все суть **найприемнїйшою забавою дїтий;** але они своїми **величавими будівлями і мостами** і дорослим дають займаву розривку і не повинні хибувати при жадних Різдвяних подарунках. Скриночки на мости готові до ч. 22 містять стільки прегарних взірців до будови мостів, що кождий, маючи вже скриночку з камінцями до будови, повинен собі їх в доповнене докупити. Близше о тім, як і о нових укладових забавах **Сатурн і Метеор** узнае кождий з ілюстрованого цїнника, що висилаесь даром і оплачено. При закупнї жадати лиш **скриночки із славною маркою котвиця,** бо всї другі суть лиш **наслїдуванем Ріхтерівского оригінального фабриката.** На складї по всїх складах забавкових товарів в краю і за границею

Ф. Ад. Ріхтер і С-пка

королївски надворні доставцї

Контора склад: Operngasse 16. Wien. Фабрика: XIII/1 (Hietzing), Rudolfsstadt, Nürnberg, Olten, Rotterdam, St. Petersburg, New-York.

55 (4—?)

Кождий курець, повинен жадати руских паперців циґаретових ‚**Козак**', ‚**Кобзар**', ‚**Гуцул**'. 53 (19—26) Трубки циґаретові: ‚**Козак**', ‚**Федькович**'. всюди до набутя!

Видае товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідае Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.